

เด็กพัฒนา ครูก็ก้าวหน้า

ชัยพจน์ รักราม*

ความก้าวหน้าของครูอาจารย์สายผู้สอนมีแนวโน้มว่าจะถึงระดับ 10 เทียบเท่าสายบริหาร คือ อธิบดี หรือ ถ้าเป็นข้าราชการพลเรือนก็เทียบเท่าผู้ว่าราชการจังหวัด ที่เดียว

ปัจจุบันนี้มีครูผู้สอนตั้งแต่ระดับประถม มัธยม และอาชีวศึกษา หรือสูงกว่าหลายคนสามารถพัฒนาตัวเองเป็นอาจารย์ 3 ระดับ 9 หรือครูผู้เชี่ยวชาญพิเศษกันแล้ว เทียบกับสายบริหารคือ รองอธิบดี ซึ่งน่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

ความก้าวหน้าของครูไปสู่จุดนั้นก็ไม่ได้ยากเกินไป ถ้ามีการวางแผนที่ดี และคิดพัฒนาวิธีสอนที่สร้างเด็กของเราให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดี ใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข และอันิจสงสัจจากการพัฒนาเด็กไปสู่จุดหมายปลายทางที่คาดหวังได้ก็จะทำให้ครูอาจารย์ได้ดีไปในตัว ฟังหลีกเลี่ยงการสอนที่เน้นการจำเนื้อหาอย่างเดียว เพราะพฤติกรรมแบบนั้นไม่ใช่ครูมืออาชีพใครก็ทำได้ การจะก้าวไปสู่ครูมืออาชีพ (Professional) คือจะต้องปรับปรุงการสอนเริ่มจากการสอนตรงสอนอธิบาย สอนคิด สอนสร้าง และสอนค้นพบ ในที่สุด

การสอนตรง เป็นการสอนที่เน้นความจำเนื้อหาแล้วทดสอบนักเรียน เป็นครูระดับปฏิบัติการเทียบเท่าครูระดับ 1 ของคุณภาพครูมาตรฐานกลางของชาติ (National Teacher Qualification NTQ 1)

การสอนอธิบาย เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหา โดยครูพยายามยกตัวอย่างให้มากที่สุดว่ามีความเข้มข้นกว่าการสอนเน้นให้จำอย่างเดียว

ประเภทนี้พบว่ามีมาก ถ้าเทียบในปัจจุบัน คือ C7 หรือระดับ 7 ที่เรามักเรียกกันจนชิน แต่ถ้าจัดระดับคุณภาพในแนว NTQ จะอยู่ในระดับ 2 เท่านั้น

* ศึกษานิเทศก์ 9 หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมส่งเสริมการค้า เขตการศึกษา 5

การสอนคิด เป็นการสอนที่เน้นกระบวนการ คือ พยายามคิดวิธีสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้ยึดเนื้อหาหรือตำรา แต่สอนให้ผู้เรียนรู้แหล่งที่จะแสวงหาความรู้ (Learn how to learn) ครูที่ทำได้ถึงระดับนี้เรียกว่า เป็นครูผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ 3 ระดับ 8 หรือตำแหน่งของการประเมิน เรียกว่า NTQ 3

การสอนสร้าง เป็นการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง ๆ และนำไปใช้จริง ๆ กิจกรรมการสอน จึงมีหลากหลาย สอดคล้องกับศักยภาพนักเรียน การประเมินไม่ใช่วิธีการสอบแบบเดิม ๆ แต่จะเน้น การประเมินผลการปฏิบัติงานตามสภาพจริง (Authentic Assessment) มีหลักฐานร่องรอยความสำเร็จ ที่วัดได้จริง ทำได้ถึงระดับนี้ ปัจจุบันก็ก้าวสู่สุดยอด คือ เป็นระดับ 9 ครูผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ถ้าอยู่ในระดับคุณภาพในแนว NTQ เรียกว่า NTQ4

การสอนค้นพบ เป็นการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมุ่งค้นหาความรู้ใหม่ ผู้เรียนมีความสุข กับการได้เรียนรู้ และค้นพบความถนัดความสามารถของตนเองเพื่อแสวงหาความรู้ที่ลึกซึ้ง ต่อไป ครูในระดับนี้แหละครับที่ยังไม่มีในปัจจุบันแต่อนาคตที่ครูจะไปถึง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ระดับ 10 ถ้าจัดระดับคุณภาพในแนว NTQ เรียกว่า NTQ5 จะเห็นว่าความก้าวหน้าของครูนั้นจะเน้น ที่การพัฒนาตัวนักเรียนเป็นสำคัญที่ใช้คำว่า การสอนทุกขั้นตอน เพราะเราค้นชินกับคำนี้มานาน บางคนอาจจะแย้งว่า น่าจะใช้คำอื่น เช่น การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ก็แล้วแต่นะครับ เราไม่ว่ากัน แต่สำคัญที่สุด ครูต้องคิดอยู่ตลอดเวลาว่า ภารกิจหลักของเราคือ พัฒนาเด็กตามศักยภาพของเขาให้ดีที่สุด ให้เขาเรียนรู้อย่างมีความสุขและ "เพลิน" กับการเรียน (Play + Learn) นั่นคือ จุดมุ่งหมายสูงสุด แล้วผลบุญนั้นจะตอบสนองครูเราเอง